

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

рішенням Вченої ради ОНУ
імені І.І. Мечникова

Голова Вченої ради
проф. Коваль І.М.

(протокол № 9 від 29 травня 2018 р.)

Положення набуває чинності з
1 вересня 2018 р.

Ректор ОНУ імені І.І. Мечникова

проф. Коваль І.М.

(наказ № 1555-18 від 22 червня 2018 р.)

ПОЛОЖЕННЯ
про систему внутрішнього забезпечення якості в
Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (далі – Університет) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти), Постанови КМУ від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Статуту Університету.

1.2. Положення ґрунтується на основних засадах Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG (Єреван, 2015), постановою КМУ від 09.08.2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 1124 від 31.10.2011, № 801 від 15.08.2012, № 692 від 18.09.2013) та від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», наказах Міністерства освіти і науки України від 13.06.2012 № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

1.3. Відповідно до місії Університету стратегічною метою системи внутрішнього забезпечення якості є забезпечення сталого розвитку Університету в нестабільних умовах.

Основними **цільми** системи внутрішнього забезпечення якості є:

- формування стійкої довіри до присвоєних Університетом ступенів вищої освіти за всіма освітніми програмами в Україні та поза її межами;
- забезпечення і підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, їх відповідності національним ліцензійним умовам надання освітніх послуг, державним, європейським і міжнародним освітнім стандартам;
- забезпечення розуміння, врахування та узгодження потреб (цілей, вимог та очікувань) щодо надання освітніх послуг усіх зацікавлених сторін;
- формування в Університеті культури якості як основи конкурентоспроможності Університету та його випускників;
- впровадження механізму самоаналізу як невід'ємного компоненту сталого розвитку Університету.

1.4. Основні поняття:

Автономія вищого навчального закладу – самостійність, незалежність і відповідальність вищого навчального закладу у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього

процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених законом.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, установлених законом.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі/закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною спеціальністю (кваліфікацією) на відповідному рівні вищої освіти, що за складністю є вищим, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Вищий навчальний заклад – окремих вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Забезпечення якості – процес або сукупність процесів, прийнятих на національному та інституційному рівнях для забезпечення якості освітніх програм і кваліфікацій, які присуджуються.

Контроль якості – процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості вищого навчального закладу або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам. Ключовим елементом контролю якості є система доказів правильності оцінки якості.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освіта – за концепцією Міжнародної стандартної класифікації освіти 2011, 2013 рр. (ЮНЕСКО, ООН) процеси, якими суспільство цілеспрямовано передає накопичені інформацію, знання, розуміння, погляди, цінності, уміння, компетентності та вчинки від покоління до покоління. Вони включають комунікацію з метою навчання/навченості. Комунікація передбачає передавання інформації повідомлень, ідей, знань, принципів тощо.

Освітні стандарти – стандарти, що виробляються в освітній системі для забезпечення освіти певного рівня (підрівня, етапу, циклу) і присудження відповідних освітніх (академічних) кваліфікацій (ступенів).

Освітня діяльність - діяльність вищих навчальних закладів, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Політика якості – основні напрями й цілі організації у сфері якості, що офіційно оформлюються вищим керівництвом.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Самооцінка вищого навчального закладу – процес двосторонньої чи сегментної оцінки діяльності ВНЗ за власною ініціативою, що дозволяє отримати інформаційну базу для подальшого поліпшення.

Система моніторингу якості освіти на локальному рівні (навчального закладу) – постійне відслідковування освітнього процесу з метою виявлення й оцінювання проміжних результатів, факторів, які на них вплинули, а також прийняття та реалізації управлінського рішення щодо регулювання і корекції освітнього процесу.

Студентоцентроване навчання – це процес якісної трансформації навчального середовища для студентів та інших осіб, які навчаються, метою якого є поліпшення їх автономії і здатності до критичного мислення на основі результатного підходу.

Якість вищої освіти – характеристика вищої освіти, що відображає відповідність результатів навчання, освітніх процесів та інституційних умов актуальним цілям розвитку особи та суспільства.

Якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

1.5. Система внутрішнього забезпечення якості в Університеті передбачає:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах тощо;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти.

1.6. Функціонування системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті базується на таких основних принципах:

- автономії вищого навчального закладу, як відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- усвідомлення усіма співробітниками Університету відповідальності за якість вищої освіти та освітньої діяльності;

- визнання необхідності розроблення стратегії, політики та процедур забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Університету;

- орієнтація на поточні й майбутні потреби споживачів, прагнення до перевищення їхніх очікувань;

- прийняття управлінських рішень на основі аналізу своєчасної, повної й об'єктивної інформації;

- відмови від авторитарного стилю керування і перехід до лідерства;

- залучення всього персоналу до досягнення цілей Університету шляхом делегування більшої відповідальності на нижчі рівні управління;

- постійне навчання персоналу;

- управління освітньою діяльністю університету та відповідними ресурсами як системою взаємопов'язаних процесів;

- співробітництво з усіма зацікавленими сторонами;

- постійне поліпшування якості освіти, освітньої діяльності та системи управління якістю освіти в Університеті;

- дотримання академічної доброчесності;

- прозорості;

- мінімальної необхідності;

- студентоцентризму.

1.7. Університет співпрацює з усіма зацікавленими сторонами, до яких відносить:

- органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти (Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти; Акредитаційна комісія МОН України, Науково-методична рада МОН України тощо);

- заклади освіти всіх рівнів та форм власності, які забезпечують формування ключових компетентностей особистості, необхідних для продовження навчання з метою отримання вищої освіти;

- випускників, роботодавців (галузеві і територіальні організації роботодавців; наукові й освітні заклади; підприємства, організації, установи тощо), зовнішні партнери установи;

- персонал Університету (науковий, науково-педагогічний, педагогічний та ін.);

- здобувачів вищої освіти та їх батьків;
- студентське самоврядування та інші громадські організації.

II. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Система внутрішнього забезпечення якості в Університеті передбачає здійснення відповідних процедур та заходів за напрямками:

- Формування політики внутрішнього забезпечення якості.
- Розроблення та затвердження освітніх програм.
- Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти.
- Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів
- Викладацький склад. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників.
- Навчальні ресурси і підтримка студентів.
- Інформаційний менеджмент.
- Публічна інформація.
- Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм
- Циклічне зовнішнє забезпечення якості.

2.2. Система індикаторів та ключові заходи системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті (згідно ESG 2015).

2.2.1. Формування політики внутрішнього забезпечення якості здійснюється через такі заходи:

1. Відображення політики внутрішнього забезпечення якості у стратегії розвитку університету.
2. Розроблення відповідно до нормативного забезпечення, розподіл повноважень;
3. Визначення процесів та заходів забезпечення якості.
4. Формування системи індикаторів.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність системи стратегічного планування;
- наявність нормативного забезпечення організації та функціонування системи внутрішнього забезпечення якості;
- наявність центру забезпечення (структура, функції структурних підрозділів);
- наявність процедури системного моніторингу та самооцінки на всіх структурних рівнях.

2.2.2. Розроблення та затвердження освітніх програм передбачає реалізацію таких заходів:

1. Регламентация порядку розроблення, розгляду, затвердження і закриття освітніх програм:

- формування робочих груп;
- обґрунтування необхідності відкриття нової програми;
- попереднє погодження на відповідному факультеті;
- розробка проекту опису програми;
- внутрішня (на рівні ЗВО, за участі студентського самоврядування) та зовнішня (інші ЗВО, ринок праці, випускники) оцінки на відповідність: заявленим цілям, рівню програми, вимогам освітніх та професійних стандартів, вимогам ринку праці, Стратегії розвитку ЗВО.
- затвердження програми або відмова у відкритті програми.
- закриття освітніх програм (підстави, ініціювання, порядок розгляду і прийняття рішення).

2. Вимоги щодо описів освітніх програм та їх компонентів:

- форма опису освітньої програми (лист погодження; профіль програми; перелік компонентів освітньої програми; структурно-логічна схема програми; опис форм атестації здобувачів освіти; матриці забезпечення та відповідності компонентами програми програмних компетентностей та результатів навчання);
- форма пояснювальної записки;
- форма навчального плану;
- форма опису робочих програм навчальних дисциплін (освітніх компонентів).

3. Формалізація критеріїв, за якими визначається відповідність освітніх програм Стратегії розвитку ЗВО і програмам заходів на відповідний період (суспільно-політичні, іміджеві, фінансові тощо).

4. Регламентация менеджменту (управління і адміністрування, розподіл повноважень) освітньої програми.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність документу, що регламентує механізм (процедуру) розробки та затвердження освітніх програм.
- залученість зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів до розроблення освітніх програм;
- відповідність освітніх програм освітнім стандартам та Національній рамці кваліфікацій;
- кількість нових освітніх програм;
- частка освітніх програм, які пройшли міжнародну акредитацію.

2.2.3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає:

1. Формування індивідуальних освітніх траєкторій:

- забезпечення можливості вибору здобувачем вищої освіти: видів, форм і темпу здобуття освіти, вибору освітніх компонентів;
- заохочення здобувачів вищої освіти до активного навчання і формування відповідальності за вибір освітніх траєкторій і результати навчання;
- стимулювання здобувачів освіти до наставництва на молодших курсах;
- підтримка здобувачів вищої освіти з особливими потребами.

2.Забезпечення участі здобувачів вищої освіти у розробці та моніторингу освітніх програм і забезпечення якості освіти.

3.Формування системи оцінювання здобувачів вищої освіти

- чіткі, прозорі, зрозумілі здобувачам вищої освіти процедури та критерії оцінювання, які забезпечують перевірку досягнення запланованих результатів навчання;

- порядок попереднього ознайомлення здобувачів вищої освіти з методами та критеріями оцінювання, а також процедурою виставлення і оприлюднення оцінок;

- засоби забезпечення об'єктивності оцінювання (зовнішнє оцінювання, оцінювання більше ніж одним викладачем, відеофіксація процедури тощо);

- процедура подачі і розгляду апеляцій;

- порядок перегляду та вдосконалення системи оцінювання.

4.Порядок розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо якості надання освітніх послуг (якість викладання, навчання, оцінювання, матеріального забезпечення тощо)

5.Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти якістю надання освітніх послуг (якість освітніх програм, організація освітнього процесу, кадрове та матеріальне забезпечення тощо) та порядок прийняття рішень за його результатами.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність документів, що регламентують процедури здійснення оцінювання здобувачів вищої освіти, вільного вибору ними навчальних дисциплін;

- кількість звернень, апеляцій здобувачів вищої освіти щодо якості освітніх послуг;

- кількість рівень, прийнятих за результатами розгляду звернень здобувачів вищої освіти;

- систематичність проведення опитувань здобувачів вищої освіти щодо задоволеності якістю освітніх послуг;

- кількість прийнятих рішень, прийнятих на підставі результатів проведених опитувань.

2.2.4. Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів передбачає реалізацію таких заходів:

1. Регламентація шляхів доступу пошукувачів до програм вищої освіти, а також перерв у навчанні: зарахування; переведення; поновлення; відрахування; надання академічної відпустки.

2. Збір, фіксація та аналіз інформації про освітні досягнення здобувачів вищої освіти для присвоєння повних та часткових кваліфікацій

3. Правила, процедури і критерії щодо:

- визнання результатів навчання та кваліфікацій, здобутих поза межами закладу вищої освіти (кредитна мобільність, формальне і неформальне навчання);

- сертифікації здобувачів вищої освіти для врегульованих професій.

4. Визначення та застосування правил присвоєння ступенів та кваліфікацій:

- умови та критерії присвоєння ступенів, повних та часткових кваліфікацій, процедури підсумкової атестації;

- порядок формування кваліфікаційних комісій та регламентація їх роботи;

- зміст та порядок видачі документів про вищу освіту.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність документів, що регламентують процедури зарахування, досягнення, визнання та атестації здобувачів вищої освіти;

- доступність відповідної інформації.

2.2.5. Викладацький склад.

Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті формування кадрової політики передбачає:

1. Визначення кваліфікаційних вимог до науково-педагогічних (педагогічних) працівників та порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників.

2. Регламентація процедур присвоєння та позбавлення вчених звань

3. Встановлення відповідності професійної кваліфікації вимогам освітньої програми. Регламентація заходів із підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (планові, позачергові – при відкритті програми, за результатами моніторингу тощо).

4. Оцінювання науково-педагогічних працівників за їх професійною діяльністю:

- визначення індикаторів та критеріїв основних результатів професійної діяльності науково-педагогічних працівників;

- моніторинг професійної компетентності;
- моніторинг різних аспектів активності
- науково-педагогічних працівників;
- моніторинг задоволеності студентів якістю викладання навчальних дисциплін та позааудиторною роботою викладачів;
- інформування науково-педагогічних працівників щодо їх оцінки.

5. Забезпечення підвищення кваліфікації:

- визначення структурного підрозділу відповідального за організаційний супровід підвищення кваліфікації;
- складання перспективного плану кадрового забезпечення освітньої діяльності ЗВО;
- розроблення програм підвищення кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників;
- фінансове забезпечення підвищення кваліфікації.

6. Процедури заохочення науково-педагогічних працівників до впровадження наукових досягнень та інноваційних технологій навчання в освітній процес.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність документів, що регламентують перераховані процедури щодо забезпечення якості викладацького складу;
- систематичне проведення відповідних моніторингових процедур;
- наявність методичного забезпечення моніторингових процедур та системи критеріїв і показників щодо оцінювання викладацького складу;
- наявність системи стимулювання науково-педагогічних працівників

2.2.6. Навчальні ресурси та підтримка студентів

Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті навчальних ресурсів та підтримки студентів передбачає:

1. Порядок визначення необхідного для реалізації освітньої програми матеріально-технічного та іншого ресурсного забезпечення, у тому числі встановлення необхідності розвитку відповідних ресурсів:

- спеціалізоване обладнання та спеціально обладнані навчальні приміщення - у відповідності до специфічних вимог освітньої програми;
- навчальна і наукова література, фахові періодичні видання (у тому числі електронні ресурси) необхідні для забезпечення освітніх компонентів;
- обладнані бази практик;
- навчально-методичні матеріали;
- комп'ютерна техніка та програмне, у тому числі спеціалізоване забезпечення.

2. Розвиток ресурсного забезпечення освітніх програм та освітньої діяльності ЗВО:

- 1) на рівні освітніх програм;
- 2) на рівні факультетів/інститутів;
- 3) на рівні ЗВО, у тому числі створення та розвиток ІТ-інфраструктури ЗВО:
  - електронна бібліотека і загальнодоступні електронні навчальні ресурси;
  - взаємодія структурних підрозділів ЗВО через функціонування системи Е-університет;
  - підтримка всіх видів навчальної діяльності студентів через функціонування системи Е-університет.

3. Академічна та неакадемічна підтримка здобувачів ВО

- організація та підтримка всіх форм освітнього процесу та видів навчальних занять;
- організація та підтримка здобувачів ВО з особливими потребами;
- організація та підтримка інститутів наставництва, тьюторства тощо;
- організація функціонування служб підтримки здобувачів вищої освіти (соціальної, психологічної, юридичної, ...).

4. Забезпечення відповідної кваліфікації та розвитку компетентностей працівників служб підтримки та адміністративних підрозділів.

5. Інформаційний супровід здобувачів освіти у ЗВО:

- довідник (хендбук) студента
- постійне забезпечення здобувачів ВО актуальною інформацією з використанням сучасних засобів комунікації: щодо організації начального процесу у ЗВО,
  - щодо доступу до всіх видів навчальних ресурсів, щодо всіх видів академічної та неакадемічної підтримки.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність відповідного матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу ;
- систематичне оновлення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- наявність відповідної соціальної інфраструктури;
- функціонування служб підтримки здобувачів вищої освіти;
- наявність, доступність та актуальність інформаційного супроводу здобувачів освіти у ЗВО;
- наявність процедури системного моніторингу матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

2.2.7. Інформаційний менеджмент.

Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті інформаційного менеджменту передбачає:

1. Збір інформації про освітні програми:

- кваліфікація, спеціалізація,
- результати навчання,
- процедури викладання, навчання та оцінювання,
- можливості навчання (стажування, обмін, мобільність, стипендії),
- критерії прийому,
- кар'єри випускників,
- доступність та підтримка осіб з обмеженими можливостями).

2. Збір і організація доступу (у тому числі оприлюднення) до інформації про навчальні програми освітніх компонентів: навчальні програми, навчальні матеріали, критерії оцінювання, електронна підтримка навчання, організація самостійної роботи (у тому числі на базі освітньої платформи Moodle). Аналіз повноти і доступності.

3. Інформаційне забезпечення гнучких траєкторій навчання: вибір спеціалізацій, вільний вибір дисциплін та викладачів, академічна мобільність, вибір баз практики тощо. Аналіз мотивацій студентів і успішності пропозицій НПП.

4. Збір та аналіз інформації щодо навчальних досягнень і контингенту здобувачів освіти (кількість студентів на програмі, результати сесії, відсів, присів, кількість випускників, у тому числі в гендерному, соціальному, регіональному розрізі).

5. Збір, накопичення та аналіз інформації щодо ефективності викладання (кількість викладачів зі ступенями та вченими званнями на програмі, підвищення кваліфікації, стажування за кордоном, відкриті заняття, нові форми проведення).

6. Збір та аналіз інформації щодо кар'єрних траєкторій випускників (зайнятість випускників, терміни працевлаштування, рівень заробітної плати продовження навчання на новому рівні в даному ЗВО).

7. Збір інформації щодо реалізації освітніх програм з метою забезпечення самоаналізу ЗВО (моніторинг програми, навчального плану, рівень задоволеності, студентів і випускників).

ІНДИКАТОРИ:

- задоволеність студентів інформаційною підтримкою навчальної програми

- ступінь доступності для цільових користувачів інформації щодо новітньої діяльності університету.

2.2.8. Публічна інформація

Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті публічної інформації студентів передбачає:

1. Оприлюднення на офіційному сайті ВНЗ та офіційних сайтах факультетів (кафедр) та підрозділів; забезпечення регулярного оновлення державною мовою, а також однією або декількома іноземними мовами публічної інформації, зокрема:

- установчі документи ЗВО;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності, сертифікати акредитації освітніх програм, сертифікат про інституційну акредитацію;
- структура та органи управління закладу освіти громадські організації та студентське самоврядування (у тому числі контактна інформація);
- основні об'єкти інфраструктури;
- нормативне забезпечення освітнього процесу;
- річні звіти про діяльність закладу освіти (звіт ректора, звіт про освітню діяльність, результати моніторингу якості освіти тощо);
- кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання отриманих коштів;
- правила прийому до закладу освіти, у т.ч.: ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти, умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- перелік платних у т.ч. освітніх послуг, їх вартість, порядок надання та оплати;
- інформаційні пакети (описи освітніх програм за рівнями вищої рівнями, що пропонуються ЗВО, дані про акредитацію освітніх програм, опис освітніх компонентів в межах освітніх програм, навчальні програми дисциплін та CV викладачів, які забезпечують новітню компоненту);
- кадровий склад закладу освіти та його структурних підрозділів;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення);
- кадровий склад закладу освіти та його структурних підрозділів;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення).

2. Надання інформації про діяльність ЗВО, у тому числі з використанням зовнішніх інформаційних ресурсів (публікації, виступи, відповіді на запити тощо).

ІНДИКАТОРИ:

- своєчасність оновлення інформації на веб-сайті Університету, факультетів, підрозділів.
- систематичність оновлення інформації на веб-сайті Університету, факультетів, підрозділів

2.2.9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм передбачають реалізацію таких заходів:

1. Розробка формалізованого механізму щорічного моніторингу:

- окремих освітніх компонентів;
- освітньої програми в цілому.

2. Розробка формалізованого механізму періодичного перегляду освітніх програм

3. Інформування усіх зацікавлених сторін щодо змін освітньої програми, здійснених на основі результатів перегляду.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність документу, що регламентує процедури поточного моніторингу та періодичного перегляду програм;
- залученість зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів до моніторингу та перегляду освітніх програм;

1.2.10. Циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті циклічного зовнішнього забезпечення якості передбачає:

1. Порядок підготовки документів до акредитації освітніх програм та інституційної акредитації.

2. Запровадження механізму самооцінки, розробка форм звітів для проведення самооцінки.

3. Процедура прийняття рішення до добровільної акредитації.

ІНДИКАТОРИ:

- наявність системи безперервного самоаналізу ефективності процесів внутрішнього забезпечення якості.

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА РОЗПОДІЛ ПОВНОВАЖЕНЬ

3.1. Система внутрішнього забезпечення якості передбачає п'ять організаційних рівнів: перший – здобувачі вищої освіти; другий рівень освітньої програми – гаранті освітніх програм, кафедри, робочі групи освітніх програм, відповідальні за освітні модулі; третій факультетський рівень – декан, деканат, вчена рада факультету, навчально-методичні комісії факультетів, консультативні органи роботодавців; четвертий рівень

загальноуніверситетських підрозділів – Центр із забезпечення якості, загальноуніверситетські підрозділи, залучені до реалізації системи внутрішнього забезпечення якості; п'ятий загальноуніверситетський – ректор, проректори, Вчена рада Університету.

3.2. На першому рівні організація внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення здобувачами вищої освіти таких функцій:

- участь в обговоренні та вирішенні питань щодо внутрішнього забезпечення якості;
- внесення пропозицій щодо внутрішнього забезпечення якості;
- участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти;
- участь в опитуваннях здобувачів вищої освіти щодо: якості викладання навчальних курсів; якості функціонування освітнього середовища; ефективності діяльності університетських сервісів (кафедра, деканат, студентський відділ кадрів, відділ міжнародних зв'язків, студмістечко, студентська рада університету (факультету), інформаційно-комп'ютерний центр, центр інформаційного менеджменту та працевлаштування випускників, наукове товариство студентів і молодих вчених, центр культури і естетичного виховання студентів, спортивний комплекс, їдальня тощо); якості змісту професійної підготовки (освітніх програм) за спеціальностями на усіх рівнях вищої освіти.

3.3. На другому рівні – рівні освітньої програми – організація внутрішнього забезпечення якості здійснюється гарантими освітніх програм, робочими групи освітніх програм, кафедрам, відповідальними за освітні модулі.

3.3.1. Функції гаранта освітньої програми в сфері забезпечення якості:

- організація діяльності з розробки і реалізації освітньої програми;
- залучення зовнішніх стейкхолдерів до розробки освітньої програми;
- організація роботи з моніторингу якості та періодичного перегляду освітньої програми;
- забезпечення контролю якості загальної і професійної підготовки випускників;
- залучення зовнішніх стейкхолдерів до оцінювання результатів освітньої програми;
- внесення рекомендацій Вченій раді факультету щодо коректив освітньої програми.

3.3.2. Функції робочої освітньої програми в сфері забезпечення якості:

- забезпечення відповідності змісту програми стандарту вищої освіти;
- загальне керівництво змістом освітньої програми: актуалізація варіативної компоненти у відповідності до потреб ринку праці, програм міжнародної академічної мобільності;
- координація роботи з розробки освітньої програми та її навчально-методичного забезпечення;

- визначення кадрового забезпечення й умов реалізації освітньої програми;
- організація самоаналізу освітньої програми з метою контролю якості підготовки.

3.3.3. Функції кафедри в сфері забезпечення якості:

- контроль виконання вимог та встановлених нормативів щодо якісної організації освітньої діяльності;
- моніторинг поточних, проміжних та підсумкових результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- запобігання та виявлення плагіату з метою забезпечення академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу;
- моніторинг якості проведення аудиторних занять (лекційних, практичних, лабораторних, семінарських) та самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- моніторинг якості змісту професійної підготовки фахівців (розроблення та експертиза освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін);
- моніторинг навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу;
- організація підвищення кваліфікації викладачів і співробітників;
- надання висновку із відповідними рекомендаціями під час прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та продовження трудових угод.

3.3.4. Відповідальний за модуль бере участь у забезпеченні якості як викладач дисципліни та учасник педагогічної експертизи. Лектори та координатори дисциплін відповідають за зміст дисципліни та відповідність результатів навчання за даною дисципліною результатам навчання освітньої програми. Вони забезпечують якість програми шляхом координації та оцінки різних компонентів навчального плану в рамках програми з іншими викладачами та студентами. Лектори вносять корективи в освітній компонент на основі оцінювання, включаючи оцінювання дисципліни студентами та зовнішніми експертами.

3.4. На третьому – факультетському – рівні організація внутрішнього забезпечення якості здійснюється деканом, деканатом, Вченою радою факультету, навчально-методичною комісією факультету, консультативними органами роботодавців.

3.4.1. Функції декана, Вченої ради факультету у сфері забезпечення якості освіти:

- формування стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості на рівні факультету;
- ухвалення рішень з питань організації системи внутрішнього забезпечення якості на рівні факультету чи освітньої програми;
- ухвалення рішень (формування рекомендацій Вченій раді Університету) щодо відкриття чи закриття освітніх програм за відповідною спеціальністю;

- затвердження освітніх програм та навчальних планів для кожного рівня вищої освіти відповідної спеціальності(ей);

3.4.2. Функції деканату:

- забезпечення виконання організаційно-розпорядчих документів університетського рівня щодо забезпечення якості;
- організація роботи з ліцензування та акредитації спеціальностей і спеціалізацій;
- організація моніторингу випускників факультету, інституту, коледжу та виконання заходів щодо їхнього працевлаштування.

3.4.3. Функції навчально-методичних комісій факультетів у сфері забезпечення якості освіти:

- внутрішня експертиза освітніх програм та навчальних планів, періодичний перегляд освітніх програм та навчальних планів;
- організація та участь у проведенні вхідної діагностики здобувачів вищої освіти;
- формування на основі результатів проведеного аналізу рекомендацій щодо підвищення якості результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- моніторинг та оцінка науково-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять;
- проведення за розпорядженням керівника відповідного підрозділу вивчення якості навчально-методичної роботи окремих науково-педагогічних працівників;
- організація та проведення загальноуніверситетського рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників відповідного підрозділу Університету;
- надання Вченій раді відповідного підрозділу висновку щодо можливості обрання на посади професора чи доцента викладачів відповідного підрозділу за результатами проведення претендентом відкритих лекцій (практичних занять) та надання інших документів;
- моніторинг та оцінювання навчально-методичних комплексів щодо їхньої відповідності сучасним вимогам до професійної підготовки здобувачів вищої освіти усіх рівнів вищої освіти відповідної спеціальності.

3.4.4. Функції консультативних органів роботодавців:

- здійснення зовнішньої експертизи освітніх програм;
- участь в оцінюванні результатів освітніх програм;
- формування рекомендацій щодо коректив змісту та навчальних планів освітніх програм.

3.5. На четвертому – рівні загальноуніверситетських підрозділів – рівні організація внутрішнього забезпечення якості здійснюється Центром із забезпечення якості, загальноуніверситетськими підрозділами, залученими до реалізації системи внутрішнього забезпечення якості.

3.5.1. Відповідальною за організацію і функціонування системи внутрішнього забезпечення якості є робоча група «Центр із забезпечення якості» (далі – Центр). Мета його діяльності полягає у реалізації стратегії і

політики із внутрішнього забезпечення якості в Університеті, встановлення відповідності рівня якості освітніх послуг вимогам державних, європейських і міжнародних освітніх стандартів, стейкхолдерів (держави, суспільства, ринку праці, учасникам освітнього процесу).

3.5.2. Функції Центру:

- підготовка пропозицій, рекомендацій, проектів нормативних документів для ректора та Вченої ради щодо удосконалення нормативно-правової бази організації навчально-виховного процесу та внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Університеті;
- перспективне та поточне планування заходів, спрямованих на впровадження та розвиток внутрішньої системи забезпечення якості;
- координація роботи структурних підрозділів Університету щодо забезпечення якості;
- аналіз звітів про самооцінювання освітніх програм, підготовка звітів та рекомендацій;
- розроблення системи індикаторів, що характеризують стан якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті;
- розроблення інструментарію та методичного забезпечення проведення моніторингових досліджень;
- організація, проведення й аналіз результатів моніторингових досліджень з якості вищої освіти та освітньої діяльності університету;
- надання консультативної та науково-методичної допомоги з питань якості учасникам (кафедрам, викладачам і здобувачам вищої освіти) освітнього процесу;
- надання організаційної та методичної допомоги органам студентського самоврядування щодо проведення опитувань та анкетувань здобувачів вищої освіти з якості організації освітнього процесу;
- організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) випускників університету, представників ринку праці – з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності;
- моніторинг забезпечення освітнього процесу необхідними ресурсами;
- моніторинг інформаційного забезпечення для ефективного управління Університетом;
- створення інформаційного банку даних моніторингу якості освіти в Університеті;
- формування на підставі моніторингових досліджень рекомендацій щодо управлінських рішень з підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- інформування усіх зацікавлених сторін про стан якості освіти й освітньої діяльності Університету через інформаційні ресурси;
- підготовка та змістове наповнення веб-сторінки Центру на сайті Університету стосовно діяльності відділу;
- підтримка дієвої системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу в Університеті;

- внесення пропозицій щодо усунення негативних та поширення позитивних тенденцій у роботі структурних підрозділів, виявлених під час моніторингу. Контроль за здійсненням необхідних заходів для усунення виявлених порушень і недоліків;

- організація та проведення науково-методичних заходів (семінарів, тренінгів, круглих столів, майстер-класів) з актуальних питань забезпечення якості підготовки фахівців з вищою освітою, впровадження освітніх інновацій.

3.5.3. Підрозділи, залучені до реалізації системи внутрішнього забезпечення якості: навчальний відділ, науково-методична рада, наукова бібліотека, науково-дослідна частина, відділ аспірантури і докторантури, студентське самоврядування, центр інформаційних технологій, відділ (бюро) сприяння працевлаштуванню випускників та студентів. Повноваження перерахованих підрозділів щодо внутрішньої системи забезпечення якості регламентуються відповідними положеннями.

3.6. До повноважень ректора, проректорів, Вченої ради Університету у сфері забезпечення якості освіти належать:

- формування стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості;

- розробка політики та принципів щодо оцінювання якості освітніх програм, якості роботи професорсько-викладацького складу, якості навчальних результатів здобувачів вищої освіти;

- затвердження освітніх програм та навчальних планів для кожного рівня вищої освіти та спеціальності;

- визначення системи та затвердження процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

- оцінювання на підставі щорічних звітів деканів факультетів науково-педагогічної діяльності структурних підрозділів.

Схвалено на засіданні Вченої ради Одеського національного університету імені І.І. Мечникова 29 травня 2018 р., протокол № 9.

Вчений секретар

С.В. Курандо